

Somlyó Zoltán versei

Somlyó Zoltán.
Karinthy Frigyes rajza

A Fal

*Áll egy fal Keleten
Át nyarakon és teleken...
Fényével s árnyaival
Távol Keleten áll a Fal...
Nem találtok ily Falat mást,
Fal még nem hallott annyi sirást!
Fal még nem látott annyi borut!
S annyi panaszt s oly szomorut...*

*Áll ez a Fal Keleten,
Könny hull rá tüzes-melegen.
Oda megy, akit fojt a sirás,
S aki ott van, mind Jeremiás...
Hull a könny bus hullámaival
S a könnyek közt ott áll a fal...
Könny öntözi, koptatja csók...
Ez a fal a miénk, zsidók!...*

*Ha semmink sincs, ez a miénk!
Fölötte a mi csillagunk ég!
Ott zug a könnyhullató nesz:
A mi szobánknak egy fala ez!
A mi életünk ott az a fal,
Könny és vér nyomaival!
Az a fal, ott Keleten,
Át örök nyarakon és teleken!...*

Zsidótemplomban...

– A látymányosi új zsidótemplom megnyitására –

*Mikor a jeruzsálemi templom
szent kövei a porba hulltak:
a kabátjukat bemetsző zsidók
valami nagy dolgot tanultak!*

*Szívük bánattal, szakálluk könnyel
telve, a mellüket verték:
felettük biztatón csillogott
a csillagokkal kivert ég...*

*S ki ahol volt: otthon, vagy a mezőn,
búzgón fogott imába.
S bár a szent templom már romokban hevert,
az Istent így is mind megtalálta...*

*Minden ház zsidó imaház,
ahol két zsidó összekerül!
Gyűljetek össze, jámbor zsidók
a megszentelt szentély körül!*

*És az örökmécs csöpp lángja alatt
küldjétek fohászatok az Égbe!
Mi zsidók örökre ott maradunk
Adonáj Jeruzsálemébe!...*

Múlt és Jövő, 1927. december

Múlt és Jövő

*Egy szűk, veszélyes sötét hídon állunk,
korlátja: vád és véres gyűlölet.
A sebes árnak vize foly alatta
s bánatból font pillér a híd felett.*

*Jeruzsálemnek pusztulása: hátul,
nagy vándorút, korbács – ez volt a múlt!
Előttünk: felhők sötét kurtinája...
Ó, merre viszen minket ez az út?*

*Múlt és Jövő!... Időknek végtelenje
ölelkezik e sápadt lapokon,
hol agyunkat és vérünket apasztva,
rovunk betűt: néhány könnyes rokon.*

*És e betűk kemény sorokba állnak
a vezetőnk: a Parancsnok előtt;
a Múltból a jelen hídján keresztül
a szent Jövőbe kísérjük el Őt!*

Múlt és Jövő, 1921. május

Hagyjátok őt, a világ zsidóját!...

*Hagyjátok őt, a világ zsidóját,
békén, mikor bugyrával a vállán, kivándorol.
nem visz ki semmit innen. A vámőr legfeljebb egy
imakönyvet talál s egy halotti ruhát...
Nem visz ki mást... Sem megértést, sem szeretetet
csak könyveket; ezekkel, ó, ezekkel utazik...
S mikor Triesztbe ér, mit tudjátok ti: vajjon
mily fájdalom kínozza, minő nosztalgia?...
Hogy siratja ott ő, idegen tenger partján,
Leszállás előtt, kis bugyrán kuporodva,
azt a picinyke kertet, mit nem kapálhatott?...
Azt a szeretetet, mit soha nem kapott meg?...
Mit tudhatjátok: minő mély szánalommal nézi
ott önmagát... szomorú, szürke, kopott alakját...
szegényes bugyrát s bazája felé visszatekintve,
mily fénylő az a könny, mely a szemében ég...
De élni akar ő is!... Hagyjátok őt, a világ
zsidóját odamenni, hol ősi ciprusok
tövében leborulhat megcsókolni a földet
s a Jordán vizébe nézve, láthatja őseinek
gyűrűző tükörképét és Mózeset s a két kőtáblát:
Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat... S ne ölj!...
Hagyjátok, hadd vonuljon a régi, régi földre!
Hisz ott se lesz belőle holnapra mülljomos!
Vízzi agyát, türelmét és két kezét, a dolgot,
amely munkáért lángol!... Hadd menjen a zsidó!...
Hadd vigye el síralmát Sáronnak völgyébe
s könnyével olajozzon ott terbes taligát!
Kinek lesz kára ebből? S ki siratja meg vajjon?...
Ha új hazát találva, megnyughatik szíve?...
A folyók tovább folynak, a folyók és a könnyek –
az idő, az sem áll meg s a világ tovább forog...
És egyszer majd megállnak a golyók és a bombák
S megkérdi majd az ember: miért? Vajjon miért?...
És békeességben, csendben egymás felé hajolnak
és megölelik egymást a halotti ruhák...*

Múlt és Jövő, 1930. október

Herzl...

*Adjátok nevét szájról szájra!
És zengjétek el minden tájra,
Völgyön, bérceken át...
Apákról a fiúkra szálljon!
Hogy mindnyájunknak egykép fájjon,
Mindaz, mi neki fájt!...*

*Hogy fölrázzanak a bús éjjelek!
Hogy hátunkon a sárga bélyeg
Lobogjon égre fel!
Hogy zsidó legyen a zsidó!
Ki tudja azt, hogy hinni jó,
Bár nyugtot sose lel...*

*Legyen útmutató e név!
Arrafelé, hol int a rév...
Cion, hol völgyed áll...
Hol szűz-ibletben él a Fal
Jeruzsálem dalaival
Az Ég partjainál!...*

*Legyen hős emlékeztető!
És mondjátok: ezt tette Ő!
Adott zsidó hazát!
Megdöngetett minden falat!
Császárig, pápáig szaladt
S a tengeren is át!...*

*Példa rá sehol nincsen itt!
Két kézzel szórta kincseit...
És így maradt szegény...
Szív s szellem volt, mint senki más!
Ő volt a zsidó Messiás!
S a pir Cion egén...*

Országos Egyetértés, 1932. április 20.